

RECUEIL

LA PRAGMATIQUE SANCTION

DE LA PLURALITE DES BÉNÉFICES PAR GUILL. PARALDI

PARIS 1509

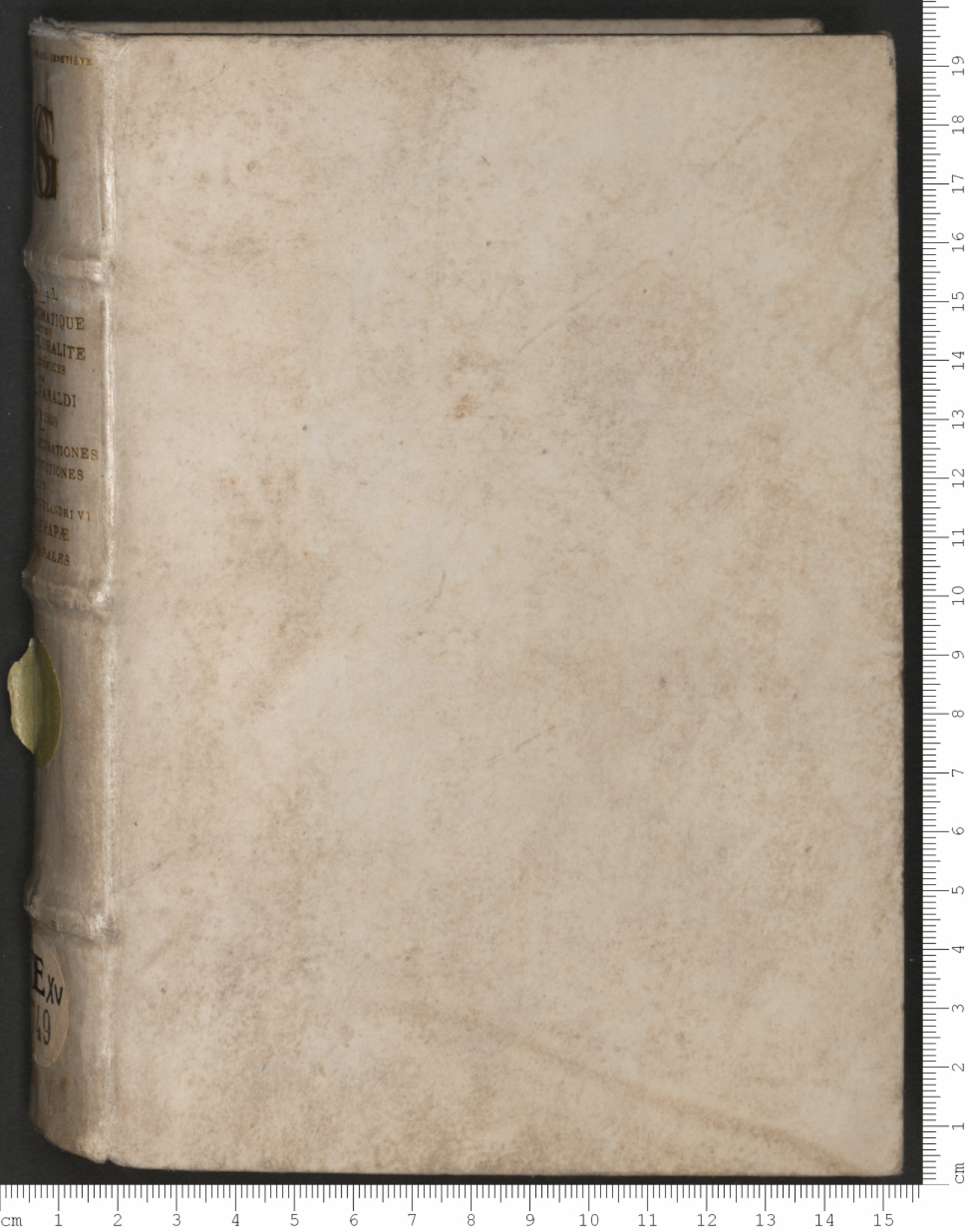
REGULÆ ORDINATIONES ET CONSTITUTIONES CANCELLARIÆ ALEXANDRI VI

BULLÆ PAPÆ

CASUS PAPALES

Toutes les fiches de ce recueil
sont faites. F. B.
1953

(XV) E 749

1508. 1° La pragmatique sanction

avec

La pluralité des bénéfices par Sarald.
1508

Daunou omis Hain 9227 2° Regulae, ordinationes ... Innocentii VIII (le commenc[t] manque.)

– 910 Pellechet 425 3° Regulae, ordinationes et Constitutiones Alexandri 6 pap.

909 – 427 4° Regula mercatorum ... 1498

– 622 – 5° Bulla Innocenti 8. 1491

1006 } – 6° Taxae cancellariae apostolicae.

1006 – 7° Taxae penitentiariae

535 – 8° Bulla de Beneficiis

1004 – 9° Casus papales

311 – 3206 10° Canones penitentiales

1045 – 11° de gratia expectativa

= 949 – 422 12° Bulla in caena Domini

1046 – 13° Modus vacandi beneficiorum

pièce 10

Canones penitentiales per Episcopum Ciuitatensem compositi. Dominus mecum est tanquam bellator fortis.

Sicut dicit beatus Augustinus: Confessor ignorans canones penitentiales quantum ad bonam executionem vix meretur dici sacerdos: vt ponitur .xxxviij. di. c. que ipsis. Si cecus cecum ducat ambo in foueam cadunt. Math. iij. et Luce. vi. Ideo propter informationem simplicium sacerdotum curam animarum habentium ponam aliquos canones pro peccatis a iure taxatos: quos vnusquisque presbyter curatus tenetur scire sub pena peccati mortalis.

¶ Primus canon est quod presbiter fornicans publice et notorie tenens concubinam inclusam: sacco indutus vel cilitio .iij. mensibus in pane et aqua ieiunet per spacium .vij. annorum quolibet anno .iij. mensibus exceptis festiuitatibus et tunc modico vino vtatur: et sexta feria semper ieiunet in pane et aqua: vt ponitur .lxxxij. di. pbr. Et hoc idem intelligitur de adulterio vel incestu notorio. Item pbr qui cognouit filiam suam spiritualem vel monialem vel confessatam vel baptizatam .iij. annis peniteat. Et si est eps .xv. annis peniteat .xxxviij. q. i. c. si quis sacerdotum. et c. nondum. Item si quis acceperit sponsam alienam per verba de presenti vij. annis peniteat et .xl. diebus in pane et aqua ieiunet. extra de spon. c. dudum. Item si quis deuotam siue monialem cognouit .x. annis peniteat: vt notatur .xxvij. q. i c. deuotam. Item presbyter cantans missam et non communicans .i. anno peniteat: nec interim celebret: de conse. di. ij. relatum. Item si quis contra naturam peccauerit: si sit clericus debet deponi: et si incorrigibilis est debet recludi in monasterio: et si sit laicus debet excommunicari. extra de exces. prela. c. clericum. quia hoc peccatum maiorem meretur penitentiam quam si aliquis cum propria matre coiret: vt ponitur .xxxij. q. vij. c. adulter. Item nuptias clandestinas facientes puniantur: et etiam sacerdos qui presens est

punitur nisi fiat in facie ecclesie. extra de clamdest. despō.
Item qui cognouit filiam suam spūalem vel cōmatrē et etiam qui consentit eis septem annis peniteat. xxx. q. iiij. c. non oportet. Item si quis receperit alicuius desponsatā vel nuptā. vij. annis et per. xl. dies peniteat in pane et aqua ieiunet. extra de spon. c. accepisti. Item si pater et filius cū vna muliere dormierint: aut si quis cū matre vel filia vel cū duabus sororibus coierit. vij. annis peniteat. xxxviij. q. iiij. c. cum pater. Item si quis monialem corruperit. vij. annis peniteat et a cōmunione sepetur: et si cōtraxerit ipso facto sunt excōicati. xxvij. q. i. c. eos. de con. et affini. Item si quis matrem vel filiam vel duas sorores vel nuptā vel neptem scienter cognouerit ppetuo careat coniugio. extra de eo qui cogno. cosan. vxo. sue. c. ex litteris. et. xxxij. q. vij. c. si quis viduā. et octo annis peniteat. xxxiij. q. iiij. c. si pater. et. c. vlt. et. xxv. q. ij. Si quis ignorans cognouerit duas sorores vel matrem vel filiā vno anno peniteat. xxxiiij. q. vlt.. Item celans se cognouisse mulierem quā contraxit frater eius. vij. annis peniteat. xxx. q. iij. Item si quis frangens sponsalia filiaꝝ. iij. annis peniteat: xxxi. di. c. vnico. Item cognoscens vxorē adulteraꝫ. iij. annis peniteat. xxxij. q. i. c. si quis. et extra de eo qui cognoscit cosan. vxo. sue. c. ex lris. et. xxxij. q. vij. c. si quis viduam. Et grauius punitur incestus q̃ꝫ adulterium xxxij. q. viij. c. adulter. Item si voluisti fornicari et non potuisti: aut si pollutꝰ fuisti in somno per malā delectationem: aut osculatꝰ fuisti illecebram mulierem quamcunqꝫ quinqꝫ aut septem diebꝰ peniteas. Item si abusus es vxore tua vel in die dn̄ico vel in aliis festiuitatibus sanctorum concubuisti cum ea vel in. xl. septem diebus peniteas.
Item si quis cōmisit adulterium cum vxore aliena. vij. annis peniteat.

Item si quis fornicatus est cum virgine. iij. annis peni-
teat; vno ex his in pane ꝛ aqua. Et si cum vidua duobus
annis peniteat. Idem si fornicatus fuisti cum sancto mo-
niali quindecim annis peniteas: ꝛ trib⁹ ex his in pane et
aqua facias. Item si peccasti cum iumento aut cum
alijs animalibus vel fecisti sodomiam. xv. annis peniteas
ꝛ quinqꝫ ex his in pane ꝛ aqua facias. Item si quis
vir habens vxorem cū alia cōcubuerit. vii. annis peniteat
et. iii. ex his in pane ꝛ aqua faciat. Itē si fuisti luxuria
tus die veneris sancta cū vxore tua duabus septimanis
peniteas. Item si quis cum filia vel consanguinea vel
nepte sua peccauerit omnibus diebus vite sue peniteat ꝛ
elemosynas multas faciat ꝛ in domo sua noo maneat.
Si quis cum vidua patris sui vel vxore vel cum germa-
na sua siue cognata sua; vel si pater turpitudinem filie sue
reuelauerit vel cū filiastra sua coierit. x. annis peniteat; ꝛ
pegrin⁹ icedat ꝛ tres annos ex his in pane ꝛ aq̄ faciat.
Si qs cū ꝯpatre vel cū ꝯmatre sua de fonte vel de crisma
te peccauerit vel coierit. xv. annis peniteat. Si quis
cum duabus sororibus suis coierit vel nupserit vsqꝫ ad ex
tremū vite sue peniteat. Si quis vxorem legitimā di-
miserit ꝛ cum alia nupserit talis cum christianis nō man-
ducet ꝛ nullus ei associetur. Si quis episcopus vel
presbyter vel dyaconus vxorez acceperit ab ordine depo
natur. Si episcopus adulterium perpetrauerit. xv. an-
nis peniteat; ꝛ presbyter. xij. dyaconus vo. x. subdyacon⁹
vij. ꝛ clericus. i. ꝛ tertia pars sit in pane ꝛ aqua. iij. q. v. c.
si quis sacerdos. ꝛ. q. iij. nō oportet. Si aliqua mulier
fornicata fuerit ꝛ patrem suum viuum occiderit. x. annis
peniteat. Si mulier cum duobus fratrib⁹ coierit vsqꝫ
ad mortem peniteat ꝛ tunc corpus dominicum accipiat.
Si aliqua mulier potionem acceperit vt non conci-
piat duobus annis in pane ꝛ aqua ieiunet.

Si aliqua mulier occiderit paruulũ per·xl·dies anteq̃ pariat: vt matricida iudicetur ⁊·iiij· annis in pane ⁊ aqua ieiunet: extra de his qui fi·su·occi·c·vlt· Si aliqua mulier semen viri in cibum miscuerit aut alia sortilegia vel causas illicitas fecerit vt plus amorem viri habeat·iiij·annos peniteat· Uotũ simplex frangens·iij·annos peniteat· Si puer moriatur in lecto sine parentũ negligentia tutũ est eis aliquã penitentiam dare· Si vero sponte occiderit grauior imponitur penitentia q̃ pro quocũq̃ homicidio· Si aũt leuis culpa precesserit·iij· annis peniteat: vt ponitur·ij·q·v·c·consuluisti·⁊ extra de his qui fi su·oc· Si consultus es homicidiũ ⁊ tamen nõ est factũ duos annos peniteas· Si habuisti iram vel odiũ in corde q̃ diu habuisti tamdiu in pane ⁊ aqua ieiunes ⁊ velut homicida iudicaberis· Si occidisti filium vel filiã·x·annis peniteas ⁊ nunq̃ mutes cibum nisi in die dñico· Si quis qñ cũ muliere fornicatur infantẽ occiderit vel mortuum parem ꝓcuret·x·annis peniteat· Si dedisti consiliũ vt aliquis occideretur·vij·annis peniteas· Si qs sacrilegus fuerit vel calicem poluerit·vij· annis peniteat· xvij·q·ij·c·de viro· Si quis coactus falsos dixerit nec sequitur mors·ij·annis peniteat·si vero sponte·v· Pro homicidio adulterio ⁊ fornicatione dentur·vij·anni de penitentia·xxi·q·i·c·predicandũ·⁊·xxx·q·i·c·hocipm·⁊·c·se· Qui accusat ad mortem malitiose: si occiderit·vij· annis peniteat· Si vero membrũ perdiderit·iiij·annos peniteat ⁊ tres quadragenas: quas beatus Petrus instituit faciat: scz primã ante natalem dñi ⁊ ante pasca ⁊ tertiam ante festum sancti Johannis baptiste: vt in·c·i·in glo·extra de accusa· c· accusati· Si vero accusatus nullum damnũ habeat xl·diebus peniteat· Item si clericus homicidiũ voluntarie fecerit debet deponi ab ordine ⁊ bñficio ⁊·vij·annis penitere· Et casualis homicida·v·annis: si tamen aliqua culpa precesserit·sed si homicidiũ fuerit necessariũ: vt qs

aliter euadere nõ potuit: ꝛ si culpa aliqua non fuit nõ est irregularis. Et idem dicit̃ de furioso: vt patet in cle. c. furiosus. de homici. ꝛ. l. di. c. miro. Item si quis intuitu discipline aliquem occiderit deponatur ab altari. extra de homici. c. presbyterum. ꝛ. xv. q. i. c. si quis nõ iratus.
Item si quis matrem suam occiderit puniatur ꝑm formã xxxiij. q. ij. c. lator. Item si quis vxorem suam occiderit semper peniteat. xxxiij. q. ij. c. amouere. ꝛ in glo. iij. q. i. c cito. Item si quis presbyterũ occiderit. xij. annis peniteat ꝑm formã. extra de pe. ꝛ re. c. ij. Et si ꝯiugatus fuerit careat militia ꝛ coniugio vt ponit̃ ibidem. Item si mulier machinat in mortem viri sine cõiugio erit: tamen si de facto matrimonium contrahat tenebit matrimoniũ: extra de diuor. c. i. Item si quis percusserit vel comprehenderit vel a propria sede expulerit epm: excõicatus est: et eius bona traduntur illi ecclesie cuius eps est ꝑsecutus: ꝛ si fuerit simplex clericus percussor deponendus est ꝛ. vij. annos peniteat. Item si patronus vel aduocatus ecclesie vel alius officialis clericũ vel presbyterũ occiderit vel mutilauerit perdet ius patronatus ꝛ aduocationis ꝛ feudatam feudũ ꝛ nunq̃ admittat̃ collegio clericoꝝ nec libertati. xvij. q. iiij. c. si quis suadente. ꝛ extra de pe. c. ii. ꝛ. c in quibus. ꝛ imponitur sibi pena in foro contentioso sicut pro homicidio. Maxima penitẽtia imponitur illi qui pontificem vel epm percusserit aut ceperit vel cõsiliũ aut auxilium vel fauorem dederit: in cle. c. vnico. de pe.
Qui presbyterũ interfecit. xij. annis peniteat. c. ij. ꝛ dicto c. si quis suadente. Occidens furem vel latronem qui al's sine occisione capi poterat per. xl. dies ecclesiam nõ intrat: ꝛ vtatur cilicio ꝛ quarta ꝛ sexta feria ieiunet. Et si clericus pro rebus ecclesie seruandis hoc nõ fecerit deponatur: tñ peniteat q̃diu viuat. extra de homici. c. ij. Si sacerdos se defendens latronẽ interficiat. ij. annis peniteat ex. de homici. c. ii. Si cleric⁹ sit fur vel latro. vij. annis

peniteat: laicus vero quinque. xvij. q. iij. c. si quis clericus. et c. peccata. Presbyter excõicatus si celebret. iij. annos peniteat. xij. q. iij. c. de illis. Si quis homicidium fecerit in bello de mandato domini sui. xl. diebus peniteat. Interfector domini sui vel vxoris sue nunquam equitet nec contrabat sed per. x. annos peniteat et carnes nõ comedat et vinũ non bibat. xxxiii. q. ij. c. admonere. et c. quicunque. de diuor. c. i. Sed matris interfector armis depositis. x. annos peniteat. xxxiij. q. iij. c. laborẽ. et. xxiij. q. i. c. nõ auferamus.

Occidens per infamiam non reputatur. iij. q. ix. c. qui iudicas. et. xvi. q. i. c. aliquis. Sed homicida euitabilis necessitatis. ij. annis peniteat. l. di. c. de his clericis. Sed ineuitabilis necessitatis nõ punitur. l. di. c. quia tecum. tamen ad cautelam secũ dispensatur. xxxiij. q. ij. c. electum. et. xxv. q. ij. excõicatis. Quicunque contra suũ iuramentũ machinatur in mortem dñi vel in preiudicium eius semper peniteat et cõionem non recipiat. xxiij. q. vlt. c. si quis laicus. Si quis occiderit monachum vel clericũ in sacris ordinibus constitutũ publicam pniam agat et. vij. annis peniteat. xvij. q. iiij. c. qui occiderit. Si eps homicida fuerit xv. annis peniteat et semper peregrinet: sed presbyter. xij annis. iij. in pane et aqua. Dyaconus vero. x. annis peniteat deponatur. l. di. c. si quis homicidiũ. Qui periurauerit vel adulterium vel homicidiũ cõmiserit. vii. annis peniteat: et qui pniam recipere noluerit ab ecclesia repellatur et nullus cum eo cõmedat. xxxii. q. i. c. vlt. et. xxxiii. q. ij. c. hoc ipsum. Incendens domũ vel horreum. iij. annos peniteat. Qui domũ vel horreum voluntarie incenderit damnũ restituat et. iij. annos. peniteat: extra de iniur. Comburens ecclesiam scienter restituat ecclesiã et. x v. annis peniteat et tantũ det pauperibus quantũ damni fecit xvij. q. iiij. c. si quis ecclesiam. Qui stat in ecclesia occupatus ociosis fabulis et nõ intendit ad missas et alia diuina officia. iij. diebus peniteat. Si quis furtum rece-

perit vel furatus fuerit rem sacram de loco sacro vel non sacram de loco sacro. vij. annis peniteat. iij. ex his ieiunando in pane ꝛ aqua. Qui cõmisit sacrilegium auferendo res ecclesie ꝛ ecclesiam violando. vij. annis peniteat: primo anno extra cimiterium exeat: secundo anno ingrediatur cimiterium sed stet ante foras ecclesie: tertio anno ingrediatur ecclesiam sed nõ cõmunicet corpus xpi: alijs autem quattuor annis carnes nõ comedat: nec vinũ bibat ꝛ quicquid receperit restituat. xij. q. ij. c. de viro. Qui iniuriatur ecclesie penitentia sibi debet imponi ꝙ priuctur cõione ꝛ ecclesie ingressu: extra de fo. com. c. nullus.

Si quis aliquid furatum comederit. vij. diebus peniteat. Si quis quemcunqꝫ christianum quolibet ingenio in captiuitatem duxerit vel eum vendiderit. vij. annis peniteat ꝛ. iij. ex his in pane ꝛ aqua faciat. Si quis decimas primitias vel oblationes defraudauerit vel furatus fuerit seu negauerit vel minus dederit de omni re quam laborat. s. de grano de vino de oleo de peccoribus de bestiis ꝛ de vniuersis suis fabricis ꝛ negociis seu artificiis aut veniam petat ab ecclesia aut in duplum restituat ꝛ. vii annis peniteat ꝛ. iii. ex his in pane ꝛ aqua faciat.

Si fuisti raptor. iii. annos peniteas ꝛ totum quod rapuisti restituas. Si sit propter necessitatem leuis penitentia datur aut ad cautelam. Si autẽ modica fuerit necessitas restituat totum ꝛ puniatur penitentia arbitraria: extra de fur. c. iii. quia raptor punitur penitentia arbitraria: primo debet puniri ꝛ restituere anteqꝫ absoluatur. xi. q. ii. c. fraternitas. ꝛ in glo. c. vlt. ꝛ. c. si quis. extra de elect. c. quod sicut. ꝛ in glo. c. vlt. ꝛ extra de symo. c. licet.

Si quis symoniam scienter cõmiserit anteqꝫ absoluatur ꝛ aliqua sibi penitentia iniungitur tenetur renuntiare beneficium symoniace acquisitum ꝛ dare pecuniam illi ecclesie ꝛ restituere oẽs fructus perceptos ꝛ qui ꝑcipi poterãt ꝛ hoc ĩtellige tã de laico ꝙ̃ de clerico a quocũqꝫ fuerit ac-

cepta pecunia seu symonia facta: quia hoc peccatū est tā graue in ecclesia dei ꝙ omnia peccata in compa ratione eius pro nihilo reputantur: quia per symoniacā cupiditatem ꝛ auariciā tota dei ecclesia confundit̄ vituperatur et depredatur ꝛ latronib⁹ depredatorib⁹ ignotis idiotis ruffianis ꝛ fornicatorib⁹ regenda cōmittitur: ꝛ hec symonia fidem probitatem ꝛ ceteras bonas virtutū artes in dei ecclesia subuertit ꝛ propter redditus fructus ꝛ honores ecclesiasticos habendos deū ꝛ eius fidem negligere ꝛ oīa venalia iam habere beneficia ecclesiastica ꝛ sacramenta edocuit: ꝛ multos ecclesiasticos presertim superiores nostros qui videbant̄ regere populum falsos ꝛ iniquos fieri subegit aliud clausum in pectore: aliud sub lingua preceptum habere labijs ꝛ ornamentis ecclesiasticis deum tm̄ honorare: corde aūt dn̄m deum nostrū Jesum xp̄m ꝛ ei⁹ sacramenta ac sponsam suā publice ꝛ cum scandalo toti⁹ xp̄ianitatis nō semel sed pluries vendere: nō sicut Judas pro·xxx·denarijs: sed sepe pro tribus mille floreñ·Ve aūt homini illi per quē hmōi scandalū venit: bonū erat ei si natus nō fuisset homo ille: ꝛ qa peccatū symo niace est tam graue ideo grauissima pnīa est sibi imponēda respectu aliorū peccatorꝫ·Etiā qa symoniac⁹ in ordine nō recipit executionē ordinis: sed est suspēsus quo ad se ꝛ quo ad alios nec ep̄s nec cardinalis: nec aliquis alius pbr̄ cum ab hoc peccato symonie absoluere nisi solus vicarius xp̄i·s·papa ꝛ tunc oportet ꝙ restituat primo: qa nō intrauit ꝑ ostium sed aliunde vt fur ꝛ latro ꝛ nō dimittit̄ peccatū nisi restituat̄ ablatū: hec no·i·q·i·c·si qs·ꝛ·q·vi·c·si res·ex·de rest·spo·c·grauis·ex·de symo·c·tāta·Et huic graui peccato vt dictū est pnīa est imponenda pro arbitrio sacerdotis·

¶De Usura·

Et quia vsura est spēs furti ideo si aliquis fuerit vsurari⁹ nec ad cōionem corporis xp̄i: nec ad ecclesiā admittat̄ nisi primo restituat vsuras perceptas si eas soluere potuerit:

ex·de vsu·v·postq̃ꝫ· Huic etiam peccato imponit̃ p̃ ꝯfessio
nem pnĩa arbitraria postq̃ꝫ soluit vel cũ dederit cautiõem
de soluendo: ex·de pe·ꝛ re·deus qui· Colens idola ꝛ
imagines faciens ꝑpter incantatiões ꝛ sortilegia ac diui-
nationes·iij·an·pen· Quicũqꝫ incantauerit anathema
tizatus sit·xxvi·q·vij·si quis ariolos· Pbr̃ sortilegus
debet priuari vel suspendi ꝛ laicus priuet̃ cõione corpis
xp̃i: ex·de sorti·c·ij·ꝛ in glo·sortilegus· ꝛ·xl·diebus pe·de
sorti·c·i·Et respiciens astrolabia·ii·annis pe· de sorti·c·ij·
Si qs intrat domũ cũ magicis vel incantatõib⁹ ꝛ qui
consulit an·v·pe·xxvi·q·v·c·q diuinationes·ꝛ·c·nõ liceat
Si quis sacerdos mortuo paliũ inuoluat·x·an·pe·cũ·vi·
mensib⁹: ꝛ dyacon⁹·iij·an·cũ dimidio: de con·di·i·c·nemo·
Qui blasphemauerit deũ ꝛ sanctos suos: presertim virgi
nem Mariã·vij·septimanas pe·ꝛ·xij·dieb⁹ dñicis extra ec
clesiã exñs paliũ ꝛ calciamẽta si habeat ꝛ·vi·dieb⁹ in pa-
ne ꝛ aqua ieiunet·ꝛ·iij·pauperes reficiat ꝛ·v·solidos sol-
uat ꝛ si hoc facere noluerit careat sepultura· Qui cõ-
pulsus ꝑiurat tam cõpellens q̃ꝫ compulsus·xl·dieb⁹ in pa
ne ꝛ aqua pe·ꝛ p̃·vij·annos pniam agant·xxij·q·vij·c·qui
compulsus· Qui ꝑiurat in manibus ep̃i vel super cru-
ce ꝯsecrata vno anno peniteat: ꝛ si ignoranter ꝑiurauerit
iii·quadragenas in pnĩa agat·xxii·q·v·c·ii· Si qs pro
necessitate vel causa sp̃ali pro voto vel rebus redimẽdis
ꝑiurat·iii·annos vno in pane ꝛ aqua peniteat·xxii·q·ii·c·si
qs coactus· Si qs scienter false iurat vel alium iurare
cõpellit p̃·xl·dies in pane ꝛ aqua ieiunet ꝛ p̃· vii·an· pe·
xxii·q·v·c·iii·ꝛ·c·si qs coactus· Si qs ꝯtra suum iura
mentũ in morte dñi machinat̃ arma relinquat ꝛ semp̃ pe-
niteat ꝛ in fine vite sue eucharistiã recipiat· Clerici q
ep̃o iurauerint obedientiã ꝛ postea ꝯtra ip̃m maliciose cõ
spirauerint curie seculari tradant̃·xi·q·iii·c·ꝯiurandũ·ꝛ·c
si qs sacerdotũ· Si qs iurauerit sup̃ sc̃tã dei euangelia
vel super altare·vii·annis peniteat: ꝛ si in manib⁹ fratris

vel presbyteri vel alterius hominis iurauerit ꝛ nō obseruauerit·iii·annos peniteat· Si nō seruasti diem dominicā vel alia festa ab ecclesia instituta·vii· diebus peniteas· Si nō fecisti iustum iudicium aut si nō custodiuisti vel iuuisti compatres cōmatres aut filias spūales nec honorasti vt debuisti septem diebus peniteas· Si quis offendit patrem vel matrem verbis tm̄·vii·diebus peniteat·Et si leui impulsione aut graui iniuria veniam petat et per vnum annum peniteat· Si quis patrem vel matrē aut vxorem interfecerit nunꝗ̄ equitet nec matrimonium contrahat ꝛ per·x·annos carnes nō comedat:nec vinum bibat·xxxii·q·ii·c·admonere·ꝛ·c·quicunq̄·extra de diuorc·i·Et matris interfector·x·annis peniteat armis depositis·xxxiii·q·iiii·c·latronem· Qui occidit iudeū vel paganum·xl·diebus peniteat·l·di·c·quoniā odit·Et homicidio voluntario vt dictum est·vii· annoꝝ penitentia datur xxi·q·i·c·predicandum·ꝛ·xxxiii·q·i·c·hocipsum· Contrahens cum ea quā polluit per adulterium·v· annis peniteat·xxx·q·i·c·si quem· Si quis cognoscit vxorem adulteram ante peractam penitentiam·ii· annis peniteat· xxxii·q·i·c·i· Si quis furatur vel rapit rem ecclesiasticam restituat in quadruplū ecclesie ꝛ·vii·annis peniteat ꝛ·iii·ex his in pane ꝛ aqua faciat·vii·q·ii·c·peccata·ꝛ·xii·q·ii·c·de viro· Ep̄s homicida·xl·annis peniteat ꝛ·iii·ex his in pane ꝛ aqua faciat·l·di·c·si quis homicidiū· Si quis vomitum propter ebrietatem incurrerit·xl·dieb⁹ peniteat· Mulier dans partum alteri ꝙ̄ patri·x annis peniteat·extra de pe·ꝛ re·c·officii· Sacerdos qui interest clamdestinis sponsalibus·iii·annos peniteat: extra de clam·desponsa·c·vlt· Si quis per ebrietatē eucharistiam euomerit:si laicus fuerit·xl·si religiosus vel prelatus·lxx·si ep̄s·xc·diebus peniteat·sed si causa infirmitatis illud factū fuerit·vii·diebus peniteat:vel det pn̄ia arbitraria:de cō·di·v·c·si quis·xxxiiii·q·ii·c·qui bene· Si mu

res comederint eucharistiã ex incuria seu negligẽtia sacer dotis·xl·dies peniteat: vel si pdat·xxx·q·ii·c·qui bñ·
Itẽ si de sanguine xp̄i stillauerit in terrã lingua lambat̃ & tabula siue terra radat̃ & igne ɔcremet̃ & pannus lauet̃ & illa lotio a pb̃ro sumat̃ & ·xl·dieb⁹ peniteat de cõ· di·ii·c·si p negligentiã· Et sctũs Tho· dicit ꝙ ille pannus ɔburat̃ & det̃ pnia arbitraria·ex·de pe·& re·c·de⁹ q· & ·xxvi·q·vii· c·tpa·& ex·de peni·di·i·c·mensam· Si amissa fuerit ho stia vel pars eius sacerdos·xx·dieb⁹ peniteat: de con·di· i·c·qui bñ· Si quis pb̃r eucharistiã nõ debite custodie rit vel crisma·iii·mensib⁹ ab officio suspendat̃: & si nephan dum aliquod acciderit grauiori pena pene subiiciat̃: ex·de custo·eucha· Falsarius monete vel regulaꝝ aut instru mentoꝝ siue ɔtractuũ q̃diu viuat in pane & aqua se ab stineat: ex·de·ver·sig·c·nouimus· Si latro confiteatur vel petat instanter ɔfessionẽ sepeliatur in cimiterio: & ore tur pro eo & det̃ ei corpus xp̄i·vii·q·vlt·c·si· Clericus qui canonicas horas ſm suam ecclesiã metropolitanã nõ dicit·vi·mensib⁹ puniatur·xii·di·c·de his·& c·vlt· Ep̄s ordinans clericũ inuitum suspendatur vno anno·lxxxiiii· di·c·i·vel·lxxiii·di·c·ii· Ep̄s qui scit aliquos clericos vendidisse sacramenta & ecclesie ministeria ac symoniam cõmisisse: si hoc nõ corrigit duob⁹ mensibus suspendat̃ a cõione misse· & si pb̃r fuerit·iiii·mensibus & si dyacon⁹ vel alius ordinatus iudicis arbitrio puniat̃·i·q·i·qnquenniũ·
Item scienter rebaptizat⁹ si pro heresi hoc fecerit·vii annis peniteat in omnibus sextis feriis & tribus quadra gesimis in pane & aqua puniat̃: si v̂o ꝑpter infirmitatẽ·iii annis peniteat: si v̂o ꝑpter ignorantiam nõ peccat: sed ta men nõ promoueat̃ nisi sit excellens ꝑsona: de con·di·iiii· c·qui bis·ex·de aposta·c·ii· Item ep̄s: pb̃r: dyaconus scienter rebaptizatus peniteat q̃diu viuat: alii v̂o clerici & religiosi volentes ab hereticis rebaptizari·xii·annis peni teant ſm formã de conſe·di·iii·c·homines quos·

Item patronus dilapidans res ecclesie excōicetur.xvi.q. vij.c.filiis. Item qui heretico scienter cōmunicat.iij. annis peniteat. & si ignorāter vno anno peniteat. Itē qui permisit hereticum in ecclesia sua celebrare si hoc fecerit ignoranter.xl. diebus peniteat: sed si hoc scienter & in abusionem fidei fecerit.xij.annis peniteat.xxiij.q.i.c.si qs dedit. Item incendarius domorum vel agrorum voluntarie restituens damnum.iij. annis peniteat. extra de iniuriis.&.xxiij.q.vlt.c.pessimā. Hodie tamen iste talis a solo papa absoluitur: extra de senten.excō.c.tua. Item comburens ecclesiam restituat ecclesiam & puniatur.xv.annis.xxvij.q.iiij.c.si quis ecclesiam. Item sacerdos reuelās signo vel verbo vel alio quouis modo cōfessionem alterius retrudatur in monasterium ad perpetuam penitentiam peragendam: de pe.& re.c.omnis vtriusqꝫ sexus: vel semper peregrinetur: de pe.di.i. Sacerdos se defendens & latronem interficiens.ii.annis peniteat: extra de homi.c.ii. Clericus fur vel latro.vij.annis peniteat. Laicus vo.v.xvij.q.iiij.c.si quis clericus.& c.peccata. Excōmunicatus presbyter celebrans tres annos peniteat.xij.q.iij.c.de illis. Si quis falsificauerit mensuram vel monetam restituat & per.xxx.dies peniteat in pane & aqua: extra de emp.& vendi.c.i.&.c.vt mensuram. Si quis in peccatum recidiuauerit debet suspēdi a cōmunione corporis xpi: de pe.di.v.c.de his.&.l.di.c.vlt. Presbyter qui cantat missam & nō cōmunicat vno anno peniteat & per annum non celebret: de con.di.ij.c.relatum. Si quis clericus manum mittens in episcopum vel presbyterum vel ecclesiam vastans aut impugnans vel incendens semper peniteat & in monasterijs penitentiam agat perpetuā.xxiij.q.iij.c.quisquis per dolum. Si abbas vel abbatissa non receperit professionē a monachis vel monialibus post annum probationis tamdiu in pane & aqua ieiunet in cle.de proba.

Episcopus: presbyter et dyaconus crimen capitale cōmit
tens: cartam falsificans: falsum testimonium dicens: depo
natur et in monasterio retrudatur perpetuo. l. di. c. si eps.
et c. se. Si quis per annū in excōicatione steterit priue
tur omnibus beneficijs suis. extra de eta. et qualita. c. cum
littere. et. xi. q. iij. c. missus. et extra de pe. c. vlt. Qui in
iuriatur ecclesie priuetur cōmunione illius. ex. de fo. com.
c. nullius. Qui nō potest soluere expensas litis punia
tur arbitrio iudicis. extra de do. et contu. c. finem litibus.
Quilibet fur et latro primo restituat et tunc puniatur peni
tentia postea arbitraria. xij. q. ij. c. fraternitas. in glo. vlt. et
c. si quis. extra de electi. c. quod sicut. in glo. vlt. extra de sy
mo. c. licet. Si quis iterat peccatū prius confessum pe
nitētia sibi imponitur. extra de here. c. excōicamus. Cle
rici latrones deprehensi aut in magnis criminibus culpa
ti degradentur et in monasterijs retrudantur. extra de pe.
c. tua. Grauissima pena punitur persequens hostiliter
Cardinalem sancte Romane ecclesie et scientes et cōsen
tientes: extra de peni. c. felicis. li. vi. Grauiter punitur
qui pontificem vel epm temere et iniuriose percutit vel ca
pit aut consilium auxilium vel fauorē dedit in cle. de pe.
c. si quis suadente. Ille presbyter deponitur qui cele
brat missam in oratorio: in domo sua: sine licentia Episco
pi: de conse. di. i. c. clericos. et. c. vnicuique. Si abbas vel
prior dedit monacho aliquā possessionem firmā: ieiunet
per annum singulis sextis ferijs in pane et aqua. De
gradatus celebrans priuatur cōmunione perpetuo. l. di.
accedens. Si quis excōmunicat aliquem iniuste su
spenditur vno mense et alia pena punitur: extra de sen. ex.
c. sacro. Item alium excōicans sine scriptis vno men
se suspenditur. Et si tunc celebrauerit: solus papa dispen
sat super irregularitate. extra de sen. ex. c. cum medicina
lis. li. vi. Item pro quolibet peccato mortali. vij. anno
rum penitētia imponitur a iure. xxxiij. q. ij. c. hoc ipsum. nisi

alibi forsanmaior reperiatur a iure expressa. Item pro peccatis venialibus: sicut sunt comedere plus quam necesse est: aut bibere: vt ponitur .xli. di. quod dicit. aut loqui vel tacere plus quam non expedit: vel exasperare pauperem petentem: vel fabulis ociosis vacare siue iocose vel inutiliter mentiri vel iurare vel opera misericordie nō adimplere et similia peccata venialia que clarius exprimuntur .xxvi di. §. alias eam demsi. Reuera pro istis venialibus dantur pater noster et alie orationes et aspergatur aqua benedicta vel audiat missas et benedictiones sacerdotum et cetera que remittunt venialia: vt notatur de pe. di. iij. c. de quotidianis. et di. c. et tres autem. et c. consecrata. et di. iij. c. celebrandos. et c. aquam. et di. iiij. c. nequaquam. et de conse. di. cū ad celebrandas. Has autem penitētias quas temporibus antiquis patres nostri posuerunt: nos eorum filij minores penitentiarij aliquando imponere ipsis penitentibus debemus vel saltem insinuare nobis confessis: alias penitentia dicatur esse falsa que non datur secundum canones si sit a canonibus diffinita. de pe. di. i. c. falsas. Sed tamen distinguitur: quia aut peccatum tibi confessum est publicum vel occultum: si sit publicum et maxime scandalosum certe tūc maior nec minor est danda penitētia quam illa quam ius exprimit. et illud intelligitur. xxvij. q. vij. c. sacerdos. et de pe. di. i. c. nonnulli. Possunt tamen minui consideratis circumstantiis criminum qualitate et quantitate: dignitate: officio: paupertate: infirmitate: consuetudine: scādalo temporis qualitate regionis: cōplexione: lacrymarū effusione: deuotione et contritione. de conse. di. iij. c. de peniten. Si autem peccatum est aut fuit occultum tunc imponitur ei penitentia arbitraria. xxviij. q. ij. c. tempora. et extra de offi. lega. c. de causis. et de accusa. c. super his. presertim si non est diffinita a iure: de pe. di. i. c. mensura. et l. di. de his clericus. et extra de sen. ex. c. deus qui. et c. quantū. Et quia hodie in arbitrio sacerdotū statute sunt penitentie dande

confitentibus: ideo primo pro grauibus peccatis occultis quib⁹ canones pniam taxant ipsi penitentiarij ostendere debent eis ꝯfitentibus ⁊ dicere penitentiā iuris ⁊ canonum ipsi ꝯfitēti: ⁊ ꝙ pro quolibet peccato mortali·vij·annoꝝ debet pniam agere: sed quia in hac vita nō pōt ipam pagere debet sibi ad minus vnum pater noster omni die dare vel ꝯcedat sibi indulgentias elemosynas ⁊ orōnes oium xpianoꝝ ⁊ passionem dñi nostri Jesu xpi ⁊ sanctoꝝ martyrū ⁊ merita oium sanctoꝝ ⁊ indulgentias ecclesie: ⁊ quicqd boni fecerit vel mali patiēter sustinuerit: etiā dicat sibi Concedo tibi oia ista ⁊ oēs remissiones ⁊ orōnes ⁊ peregrinatōes ⁊ quecūqꝫ alia bona militantis ecclie q̄ tibi cedāt in satisfactōem huius pnie per me tibi iniuncte ⁊ in remissionē pctoꝝ tuoꝝ· Etiā si ista via ꝯfessor nō incederit al's certe nō aderit: vt no·ex·de pe·⁊ re·c·ꝙ aūt· Sed an ꝯfessor possit pnias ꝓ suo arbitrio moderare vel in totū remittere: ⁊ quid iuris si male eas fuerit arbitrat⁹ l·di·c·de his clericis·⁊·ix·q·ij·c·ludouicū·⁊ ex· de indi·c· ac si clerici·⁊·xxxiii·q·vlt·c·tpa·⁊·c·hec fit· extra de sen· ex·c·iii·⁊ de pe·di·i·c·mensura· Et si ꝯfitens fuerit infirmus tunc sit cautus ꝯfessor ꝙ nō det sibi pniam sed oñdat eam sibi: vt ponit·xxvi·q·i·per totū·⁊·q·vii·in summa sic dicendo: Si esses sanus talem deberes pniam facere pro peccatis tuis: sed quia infirmus es nō iniungo tibi eā sed qñ ꝯualueris agas eam vel venias ad me vel ad aliū sacerdotem ⁊ de nouo recipias pniam: si aūt moriaris ex hac infirmitate facias testamentū tuū ⁊ des tantū vel facias tot elemosynas dari pro aia tua· Ex p̄dictis oñdit ꝙ qlibet ꝯfitēs debet eligere sibi scientificū ⁊ discretū sacerdotē qui sciat pnias iniungere al's piculosum est sibi ꝯfiteri: qa nec excusat penitentē ignorātia sacerdotis: nec eū excusat: qa lꝫ sit absolut⁹ a peccatis nō tñ absolut⁹ est a debito pnie ⁊ satisfactionis: qa neccio oportet ꝙ hic vel in purgatorio satisfaciat: sicut dic̄ Januēn·i legēda mortuoꝝ

Aut penitentia data per confessorem est equalis peccato aut maior: aut minor. Si est equalis tunc vnum per aliud redimitur. si vero maior sit tunc illud quod plus facit cadit sibi ad maiorem gloriam. si vero minor est secundum Augustinum Impunitum deus nō dimittit delictū aut enim homo punit ipsum aut deus: ideo restat quod puniatur in purgatorio.

Finis.

